

برنامه زیرنظام پژوهش و ارزشیابی نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی جمهوری اسلامی ایران
مصوب نهم و چهل و هفتمین (۹۴۷) جلسه شورای عالی آموزش و پرورش، تاریخ ۱۳۹۶/۷/۳
(بررسی شده در جلسات ۹۳۴، ۹۳۵، ۹۳۶، ۹۳۷، ۹۳۸، ۹۳۹، ۹۴۶ و ۹۴۷)

چشم انداز

زیرنظام پژوهش و ارزشیابی در افق ۱۴۰۴؛ مجموعه ای کارا، اثربخش و مشارکت پذیر در تولید دانش، اشاعه و کاربرت یافته‌ها در حوزه تعلیم و تربیت است که پاسخگوی نیازهای پژوهشی حال و آینده آموزش و پرورش بوده و بسط‌دهنده قابلیت تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری از ستاد تا مدرسه و تضمین‌کننده بهبود موقعیت نظام تعلیم و تربیت رسمی و عمومی و تربیت نسلی پژوهنده در چارچوب نظام معیاراسلامی می باشد.

اهداف

۱. ظرفیت‌سازی در تولید نظریه‌های علمی و الگوهای نظری بومی در حوزه تعلیم و تربیت با مشارکت مراکز و نهادهای علمی و پژوهشی
۲. شناخت مسائل و چالش‌های حال و آینده نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی
۳. رصد مستمر و سنجش کیفیت زمینه‌ها، دروندادها، فرآیندها و بروندادهای نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی در ساحت‌ها و زیرنظام‌های مختلف در سطح ملی و بین‌المللی
۴. زمینه سازی برای تربیت نسلی پژوهنده، پرسشگر، خلاق، نوآور و کارآفرین
۵. توسعه فرهنگ پژوهش و روحیه پرسشگری در بین مدیران، کارشناسان، معلمان، دانش آموزان و خانواده‌ها
۶. اشاعه و کاربرت یافته‌های پژوهشی و ارزشیابی برای کیفیت‌بخشی به فرآیند تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری مبتنی بر پژوهش و ارزشیابی از سطح ملی تا سطح مدرسه
۷. پاسخگویی به نیازهای پژوهشی و ارزشیابی از سطح ملی تا سطح مدرسه در نظام تعلیم و تربیت
۸. برقراری ارتباط با مراکز علمی و پژوهشی داخلی و بین‌المللی و استفاده از ظرفیت و یافته‌های علمی و پژوهشی آنان در چارچوب نظام معیار اسلامی

سیاست‌های اجرایی

- ۱- پژوهش محوری در فرآیند سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی و اجرا از سطح ملی تا سطح مدرسه
- ۲- مشارکت پذیری و تعامل با دانشگاه‌ها، مراکز علمی پژوهشی، حوزه‌های علمیه، شرکت‌های دانش‌بنیان و پژوهشگران در سطوح محلی، ملی و بین‌المللی
- ۳- کیفیت‌بخشی و ایجاد تنوع در روش‌های پژوهش و ارزشیابی (از منظر ماهیت، نوع، روش، زمان، گستره و مرجع) با تأکید بر پژوهش‌های عمل‌مدار، کاربردی و سریع
- ۴- استفاده بهینه از فناوری‌های نوین در چرخه پژوهش و ارزشیابی (تولید دانش، اشاعه، کاربری)
- ۵- یکپارچگی و وحدت مدیریت در پژوهش و ارزشیابی
- ۶- کاهش تمرکز و استفاده بهینه از ظرفیت سایر ارکان سهیم و موثر و واگذاری اختیارات لازم پژوهشی به مدرسه

اقدامات اساسی

در اجرای مفاد سند تحول بنیادین آموزش و پرورش و تحقق اهداف زیر نظام پژوهش و ارزشیابی، وزارت آموزش و پرورش موظف است با همکاری دستگاه‌ها و نهادهای ذی‌ربط و رعایت قوانین و مقررات مربوط نسبت به موارد زیر اقدام نماید :

الف- مدرسه پژوهنده

۱) دانشگاه فرهنگیان و دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی با هماهنگی مرکز برنامه‌ریزی منابع انسانی و فناوری اطلاعات وزارت آموزش و پرورش، واحدهای درسی، برنامه‌ها، دوره‌ها و کارگاه‌های آموزشی و پژوهشی برای تقویت مهارت‌های پژوهشگری دانشجو معلمان (پژوهش‌های آکادمیک، اقدام‌پژوهی و درس‌پژوهی) تدوین و اجرا نماید. همچنین به منظور توانمندسازی معلمان موجود، با هماهنگی سازمان اداری و استخدامی کشور، این برنامه سالانه حداقل برای ۵ درصد از معلمان واجد شرایط در قالب دوره‌های ضمن خدمت عملیاتی شود به گونه‌ای که در افق ۱۴۰۴ بیش از نیمی از معلمان موجود، تحت پوشش این برنامه قرارگیرند.

۲) آیین‌نامه فرصت‌های مطالعاتی و بازآموزی علمی و تحقیقاتی ویژه معلمان پژوهنده، حداکثر ظرف مدت شش ماه تهیه و پس از تأیید شورای عالی آموزش و پرورش، برای تصویب به هیئت وزیران پیشنهاد شود.

۳) سرانه پژوهشی برای مدارس و پژوهش‌سراهای دانش‌آموزی، به میزان حداقل ۶۰ درصد اعتبارات پژوهشی، موضوع ماده ۵۶ قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت، اختصاص یابد.

۴) ملاک‌ها و شرایط رتبه‌بندی مدارس و ارتقا مدیران، معلمان و انتخاب معلمان نمونه با ملحوظ کردن شاخص‌های پژوهشی با هماهنگی سازمان اداری و استخدامی کشور، بازنگری و اصلاح شود. میزان امتیاز اختصاص یافته به فعالیت‌های پژوهشی در هر یک از مواد مذکور، توسط وزیر آموزش و پرورش تعیین و ابلاغ می‌شود.

۵) ضمن التزام به یکپارچه نگری آموزش و پژوهش، رویکرد آموزش پژوهش محور در بازنگری و تولید برنامه‌های درسی و کتاب‌های آموزشی برمبنای «برنامه درسی ملی» مورد تأکید قرار گیرد.

۶) در ارزشیابی پیشرفت تحصیلی و تربیتی شایستگی محور دانش آموزان به فعالیت‌های پژوهشی فردی و گروهی توجه نموده و امتیاز لازم برای آن منظور نمایند.

ب- سازمان پژوهنده

برای نیل به آموزش و پرورش به منزله یک سازمان پژوهنده، با اصلاح و استفاده از ساختارهای موجود، رعایت ضوابط و مقررات مربوط و با هماهنگی دستگاه‌ها و مراجع ذی‌ربط، اقدامات ذیل صورت می‌پذیرد:

۱) مرکز سنجش آموزش و پرورش با هماهنگی سازمان اداری و استخدامی کشور، به مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش برای رصد و ارزشیابی عملکرد نظام تربیت رسمی عمومی در زیرنظام‌ها و ساحت‌های ششگانه تربیتی، تغییر یابد و ضمن تقویت، مناسبات آن با پژوهشگاه مطالعات آموزش و پرورش، تعریف و تبیین شود.

۲) با هماهنگی مراجع ذی‌ربط، جایگاه سازمانی پژوهشگاه مطالعات آموزش و پرورش، ارتقا یابد و امور آن زیر نظر مستقیم وزیر آموزش و پرورش اداره شود.

۳) به منظور پایش و رصد تحولات نظام آموزش و پرورش در عرصه ملی، منطقه‌ای و جهانی، با هماهنگی و تایید مراجع ذی‌ربط، تدابیر لازم برای ایجاد گروه آموزشی «مطالعات راهبردی»، ذیل پژوهشگاه مطالعات آموزش و پرورش و با استفاده از ظرفیت‌های موجود تا پایان سال دوم برنامه ششم توسعه، اتخاذ شود.

- ۴) برای ساماندهی و ارتقای امور پژوهشی در سطح استان ها، شهرستان ها و دفاتر ستادی، تدابیر لازم اتخاذ و با هماهنگی مراجع ذی ربط، منابع و امکانات مناسب اختصاص یابد.
- ۵) به منظور حمایت از معلمان و فرهنگیان پژوهشگر و نوآور، تسهیلات و اعتبارات خاص برای فعالیتهای پژوهشی و اقدام پژوهی معلمان و فرهنگیان (مانند سرانه پژوهشی، پاداش تالیف مقاله، کتاب، اختراع، پژوهانه، خرید آثار معلمان مولف) اختصاص یابد و از فعالیتهای پژوهشی اعضای هیات علمی وزارت آموزش و پرورش حمایت شود.
- ۶) آیین نامه مستندسازی، انتشار، اشاعه و کاربست یافته های پژوهشی و نوآوری های بومی تربیتی در نظام آموزش و پرورش، حداکثر ظرف مدت شش ماه پس از تصویب این برنامه، تدوین و با امضای وزیر آموزش و پرورش ابلاغ شود.
- ۷) در هر منطقه آموزشی تا پایان برنامه ششم، حداقل یک پژوهش سرای دانش آموزی با جلب مشارکت سایر دستگاه ها و نهادها و با تأکید بر توسعه بخش غیردولتی تأسیس شود.
- ۸) ضروری است کلیه تصمیمات کلان و اساسی سطوح مختلف آموزش و پرورش از جمله موارد قابل طرح در شورای عالی آموزش و پرورش، شورای معاونان و حوزه ستادی دارای پیوست پژوهشی باشد.
- ۹) با توجه به سیاست های کلی علم و فناوری، با هماهنگی دستگاه های ذی ربط حداقل ۰/۰۵ درصد و حداکثر ۰/۱ درصد از اعتبارات پژوهشی کشور به فعالیتهای پژوهشی و تحقیقاتی آموزش و پرورش، اختصاص یابد.

ج- پایش و ارزشیابی مستمر فرایندها و روندها

- ۱) ارزشیابی بیرونی عملکرد نظام تربیت رسمی عمومی در حوزه ساحت های شش گانه تربیت و زیرنظام های آن، زیر نظر شورای عالی آموزش و پرورش در دوره های زمانی سه تا پنج ساله اجرا شود.
- ۲) از ظرفیت شرکت های دانش بنیان، دانشگاه ها و مراکز علمی پژوهشی غیردولتی برای ارتقای کیفیت و تضمین کیفیت جریان تربیت رسمی عمومی در ارزشیابی عملکرد آموزش و پرورش استفاده شود.
- ۳) به منظور بهینه سازی سیاست گذاری و برنامه ریزی در نظام آموزش و پرورش، حداقل ۱۰ درصد از اعتبارات پژوهشی تا پایان برنامه ششم توسعه به پژوهش های طولی، روند پژوهی و آینده پژوهی، اختصاص یابد.
- ۴) سامانه ملی شبکه اطلاعات و ارتباطات پژوهشی تا پایان سال دوم برنامه ششم توسعه، طراحی و ایجاد شود.

برنامه‌ها

از مجموع ۱۳۱ راهکار سند تحول بنیادین، تعداد ۱۱ راهکار به صورت مستقیم و تعداد ۲۵ راهکار به صورت غیر مستقیم، با زیر نظام پژوهش و ارزشیابی مرتبط است که برای تحقق آن‌ها، تعداد ۳۸ برنامه پیش بینی شده است تا در طول برنامه ششم و هفتم توسعه کشور، عملیاتی شود. این برنامه‌ها عبارتند از:

هدف عملیاتی ۲	تعمیق تربیت و آداب اسلامی، تقویت اعتقاد و التزام به ارزش‌های انقلاب اسلامی
راهکار ۷-۲	استانداردسازی و تدوین شاخص‌های کیفی برای ارزیابی فعالیت‌های فرهنگی و تربیتی مدارس
ردیف	عنوان برنامه
۱	طراحی الگوی ارزیابی فعالیت‌های فرهنگی و تربیتی مدارس و تدوین عوامل، ملاک‌ها، شاخص‌ها و معیارهای معتبر و استاندارد مبتنی بر فلسفه تعلیم و تربیت اسلامی
۲	آسیب‌شناسی مستمر تربیتی دانش‌آموزان با تاکید بر تاثیرات فضای مجازی در دوره‌های سه ساله و آرایه‌الگوهای کارآمد و اثر بخش با استفاده از مطالعات تطبیقی
۳	رصد و ارزشیابی مستمر فعالیت‌های فرهنگی و تربیتی مدارس به صورت سالانه بر اساس شاخص‌های مصوب

هدف عملیاتی ۷	افزایش نقش مدرسه به عنوان یکی از کانون‌های پیشرفت محلی به‌ویژه در ابعاد فرهنگی-اجتماعی
راهکار ۳-۷	برقراری ارتباط سازمان‌یافته مراکز علمی-پژوهشی با نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی در سطح ملی و منطقه‌ای و بهره‌مندی از پشتیبانی علمی و تخصصی حوزه‌های علمیه و مؤسسات آموزش عالی و مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای به‌ویژه دانشکده‌های علوم قرآنی، علوم تربیتی و روانشناسی در مدارس
ردیف	عنوان برنامه
۱	طراحی و استقرار الگوی ارتقای نقش مدرسه به عنوان کانون پیشرفت محله و ایجاد پایگاه داده و مدیریت منابع اطلاعاتی محله و استفاده از ظرفیت علمی پژوهشی و فنی معلمان و دانش آموزان
۲	طراحی الگوی توسعه تعاملات علمی-پژوهشی بین مراکز و مؤسسات علمی، آموزشی و پژوهشی، فنی و حرفه‌ای، صنعتی و اقتصادی و حوزه‌های علمیه با مدارس منطقه و محله خود در چهارچوب ضوابط آموزشی و تربیتی
۳	اجرای پروژه‌های پژوهشی کلان برای ارایه روش‌های تاثیرگذار مدرسه در اصلاح شاخص‌های فرهنگی اجتماعی محله

<p>بازمهندسی سیاست‌ها و بازتنظیم اصول حاکم بر برنامه درسی تربیت معلم با تأکید بر کارورزی و انطباق سطح شایستگی‌های حرفه‌ای معلمان در سطح ملی و جهانی با مقتضیات الگوی برنامه درسی در نظام تعلیم و تربیت و طراحی سیاست‌های مناسب برای ارتقای شیوه‌های جذب، تربیت و نگهداشت معلمان در آموزش و پرورش</p>	<p>هدف عملیاتی ۱۱</p>
<p>توسعه زمینه پژوهشگری و افزایش توانمندی‌های حرفه‌ای به شکل فردی و گروهی میان معلمان و تبادل تجارب و دستاوردها در سطح محلی و ملی و ایجاد فرصت‌های بازآموزی مستمر علمی و تحقیقاتی و مطالعاتی و برگزاری جشنواره‌های الگوی تدریس برتر و اختصاص اعتبارات خاص برای فعالیت‌های پژوهشی معلمان.</p>	<p>راهکار ۷-۱۱</p>
<p>عنوان برنامه</p>	<p>ردیف</p>
<p>ارتقای شایستگی‌های پژوهشی معلمان با تأکید بر پژوهش‌های گروهی از جمله اقدام پژوهی و درس پژوهی</p>	<p>۱</p>
<p>طراحی و تدوین ملاک‌ها و شرایط رتبه‌بندی و ارتقای معلمان و کارشناسان و انتخاب معلمان نمونه با ملحوظ کردن فعالیت‌های پژوهشی</p>	<p>۲</p>
<p>ارزشیابی و مستندسازی تجربه برگزاری جشنواره الگوهای تدریس و اصلاح روش‌ها و فرآیندهای آن با رویکرد پژوهش محور</p>	<p>۳</p>
<p>تقویت جایگاه و کارکردهای گروه‌های آموزشی</p>	<p>۴</p>
<p>توسعه انجمن‌های علمی پژوهشی معلمان</p>	<p>۵</p>
<p>تعریف و اختصاص سرانه به فعالیت‌های پژوهشی معلمان و حمایت از معلمان و دانش‌آموزان پژوهنده و نوآور</p>	<p>۶</p>

هدف عملیاتی ۱۱	بازمهندسی سیاست‌ها و بازتنظیم اصول حاکم بر برنامه درسی تربیت معلم با تأکید بر کارورزی و انطباق سطح شایستگی‌های حرفه‌ای معلمان در سطح ملی و جهانی با مقتضیات الگوی برنامه درسی در نظام تعلیم و تربیت و طراحی سیاست‌های مناسب برای ارتقای شیوه‌های جذب، تربیت و نگهداشت معلمان در آموزش و پرورش.
راهکار ۹-۱۱	رصد کردن تحولات نظام آموزش و پرورش و تربیت معلم و تحولات علمی حوزه علوم تربیتی در سطح منطقه، جهان اسلام و بین‌المللی و بومی‌سازی تجارب و یافته‌های مفید آن‌ها و بهره‌وری آگاهانه از آن‌ها در چارچوب نظام معیار اسلامی
ردیف	عنوان برنامه
۱	طراحی ساز و کارهای مناسب برای رصد دو سالانه تحولات نظام آموزش و پرورش و تربیت معلم در سطح ملی، منطقه‌ای، جهان اسلام و بین‌المللی تا پایان سال اول برنامه ششم توسعه
۲	طراحی و اجرای مطالعات پیشرفت تحصیلی و تربیتی در سطح ملی، منطقه‌ای، جهان اسلام و بین‌المللی و کاربست نتایج آن
۳	تدوین و اجرای طرح دیپلماسی آموزشی، گسترش تعامل پژوهشگران و مبادله یافته‌ها و تجربیات تعلیم و تربیتی با مراکز و مؤسسات علمی پژوهشی با اولویت جهان اسلام حداکثر تا پایان برنامه ششم توسعه
۴	طراحی و ایجاد ساختار مناسب برای تسهیل و توسعه همکاری‌های علمی بین‌المللی و تعاملات آموزش و پرورش با مراکز علمی پژوهشی خارج از کشور در سطح منطقه‌ای و جهانی

هدف عملیاتی ۱۸	تغییر و نوآوری در نظام تعلیم و تربیت با رویکرد تعالی بخش، پویا و بالنده
راهکار ۳-۱۸	ایجاد شبکه پژوهشی فعال و فراگیر در درون ساختار نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی با استفاده از فناوری های نوین و در قالب شبکه ملی اطلاعات و ارتباطات
ردیف	عنوان برنامه
۱	ایجاد سامانه ملی و شبکه پژوهشی و توسعه همکاری های علمی- پژوهشی بین حوزه ستادی، واحدهای آموزشی و مراکز علمی و پژوهشی ملی و بین المللی با تعیین سطوح دسترسی و با هماهنگی مراجع قانونی ذی ربط در قالب آیین نامه ها و دستورالعمل های مصوب
۲	بازمهندسی و اصلاح فرایندها، روندها و ساختارهای موجود برای کیفیت بخشی به امور مطالعاتی و پژوهشی

هدف عملیاتی ۱۹	استقرار نظام ارزشیابی و تضمین کیفیت در تعلیم و تربیت رسمی عمومی
راهکار ۱-۱۹	ایجاد ساز و کارهای قانونی و ساختار مناسب برای سنجش و ارزشیابی عملکرد نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی
ردیف	عنوان برنامه
۱	بازنگری مأموریت مرکز سنجش آموزش و پرورش و تبدیل آن به مرکز ملی ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش
۲	طراحی نظام و تدوین ملاکها، شاخصها و معیارهای ارزشیابی نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی
۳	استفاده بهینه از ظرفیت شرکتهای دانش بنیان و نهادهای غیردولتی در حوزه ارزشیابی نظام تعلیم و تربیت و حمایت از آنان با رعایت مقررات مربوط
۴	ارزشیابی مستمر عملکرد نظام آموزش و پرورش و پایش کیفیت آن در حوزه زیرنظامها و ساحتهای تربیت و تنظیم و ارایه گزارش در هر سه سال
۵	طراحی ساز و کارهای لازم برای اشاعه، کاربست و مستندسازی نتایج ارزشیابی نظام تربیت رسمی عمومی با استفاده از سامانههای موجود

هدف عملیاتی ۲۲	ارتقا و بهبود مستمر کیفیت نظام کارشناسی، مدیریت و راهبری آموزشی تربیتی
راهکار ۲۲-۴	انجام مطالعات راهبردی آینده‌نگر در آموزش و پرورش و تدوین برنامه‌های آینده‌پژوهانه و اجرای آن با هماهنگی دستگاه‌های ذی‌ربط در آموزش و پرورش
ردیف	عنوان برنامه
۱	طراحی ساز و کارهای مناسب برای تدوین و اجرای مطالعات راهبردی آینده‌نگر در حوزه آموزش و پرورش با استفاده از ظرفیت مراکز علمی و پژوهشی (درون و برون سازمانی) تا پایان سال اول برنامه ششم توسعه
۲	ارزیابی برنامه‌های راهبردی و دراز مدت آموزش و پرورش بر اساس یافته‌های آینده پژوهی

هدف عملیاتی ۲۳	توسعه ظرفیت پژوهش و نوآوری، نظریه پردازی و مستندسازی تجربیات بومی تربیتی.
راهکار ۱-۲۳	استفاده بهینه از ظرفیت های موجود برای گسترش فرهنگ تفکر و پژوهش در بین مدیران، مربیان و تأمین پژوهشگر موردنیاز نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی و حمایت از پژوهشگران فعال و مجرب
ردیف	عنوان برنامه
۱	طراحی، تولید و اجرای برنامه ها و کارگاه های آموزشی برای توسعه مهارت های پژوهشی مدیران، معلمان و مربیان با استفاده از ظرفیت مراکز علمی و پژوهشی (درون و برون سازمانی)
۲	تربیت پژوهشگر موردنیاز نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی با اولویت تامین پژوهشگران از بین معلمان واجد شرایط با استفاده از ظرفیت مراکز علمی و پژوهشی (درون و برون سازمانی)
۳	رصد و ارزیابی برنامه های درسی دانش آموزان و تربیت معلم با رویکرد پژوهش محوری تا سطح مدرسه
۴	طراحی ساز و کارهای لازم برای تقویت آموزش پژوهش محور و توسعه فرهنگ آن در سطح مدرسه و کلاس درس

هدف عملیاتی ۲۳	توسعه ظرفیت پژوهش و نوآوری، نظریه‌پردازی و مستندسازی تجربیات بومی تربیتی.
راهکار ۲-۲۳	تدوین نظام جامع حمایت از پژوهشگران حوزه آموزش و پرورش و هدایت موضوعات و اهداف پژوهشی در راستای تحقق اهداف تعلیم و تربیت رسمی عمومی
ردیف	عنوان برنامه
۱	طراحی و استقرار نظام حمایت از معلمان و فرهنگیان پژوهشگر و نوآور و اختصاص اعتبار خاص برای فعالیتهای پژوهشی پژوهشگران حوزه تعلیم و تربیت خصوصاً معلمان و فرهنگیان (نظیر: سرانه پژوهشی، اعطای راتبه تحصیلی (بوس)، پاداش، پژوهانه، حمایت از آثار پژوهشی معلمان مؤلف و ارائه فرصتهای مطالعاتی و بازآموزی علمی و تحقیقاتی به معلمان پژوهنده)
۲	نیازسنجی پژوهشی و تعیین اولویتهای پژوهشی در سطوح مختلف برای پاسخگویی به نیازهای آموزش و پرورش

هدف عملیاتی ۲۳	توسعه ظرفیت پژوهش و نوآوری، نظریه پردازی و مستندسازی تجربیات بومی تربیتی
راهکار ۳-۲۳	حمایت‌های مادی و معنوی از طرح‌های موفق و نوآوری‌های بومی و مستندسازی و انتشار یافته‌های پژوهشی و ایجاد بانک اطلاعاتی
ردیف	عنوان برنامه
۱	ایجاد شبکه اطلاعات و ارتباطات پژوهشی و توسعه همکاری‌های علمی- پژوهشی بین حوزه ستادی، واحدهای آموزشی و مراکز علمی-پژوهشی کشور به منظور تسهیل در امر اشاعه و کاربرست یافته‌های پژوهشی
۲	ارزیابی طرح‌های موفق و نوآوری‌های بومی در حوزه تعلیم و تربیت
۳	استفاده از ظرفیت صندوق حمایت از پژوهشگران و فناوران کشور و اتخاذ تدابیر لازم برای ساماندهی و جلب کمک‌های دولتی و مردمی، مشارکت خیرین، مؤسسات مالی و اعتباری، سازمان‌های مردم‌نهاد و خانواده‌ها در حمایت از طرح‌های پژوهشی، نوآوری‌ها و خلاقیت‌های دانش‌آموزان و معلمان با هماهنگی مراجع ذی‌ربط
۴	مستندسازی تجربیات در حوزه عمل تربیت بر اساس مبانی نظری برای آرایه به نهادهای علمی بین‌المللی

هدف عملیاتی ۲۳	توسعه ظرفیت پژوهش و نوآوری، نظریه پردازی و مستندسازی تجربیات بومی تربیتی.
راهکار ۴-۲۳	حمایت مادی و معنوی از کرسی‌های نظریه پردازی در علوم تربیتی و روش‌های تعلیم و تربیت و فراهم آوردن زمینه کاربست یافته‌های جدید و نوآوری در مدارس و نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی با همکاری حوزه‌های علمیه، دانشگاه‌ها و مراکز علمی و پژوهشی.
ردیف	عنوان برنامه
۱	تشکیل کمیته حمایت از برگزاری و ترویج کرسی‌های نظریه پردازی، نقد، نوآوری، ترویجی و مساله محور
۲	طراحی و تأسیس مدارس تجربی جهت اجرای آزمایشی و تعمیم یافته‌های پژوهشی جدید و نوآورانه در سطح مدارس
۳	انجام مطالعات در زمینه دانش بومی تربیتی مبتنی بر آموزه های فرهنگ اسلامی ایرانی، با همکاری دانشگاه‌ها، حوزه‌های علمیه و انجمن‌های علمی

استلزامات :

الف) وزارت آموزش و پرورش موظف است برنامه تفصیلی زیرنظام پژوهش و ارزشیابی را برای اجرا در طول برنامه ششم توسعه، با هماهنگی سازمان برنامه و بودجه کشور، تنظیم و حداکثر ظرف مدت شش ماه پس از ابلاغ این مصوبه، به تصویب کمیسیون ذی ربط شورای عالی آموزش و پرورش برساند.

ب) وزارت آموزش و پرورش موظف است برای تحقق اهداف و برنامه‌های زیرنظام پژوهش و ارزشیابی، استلزامات حقوقی، قانونی و پشتیبانی آن را با مشارکت سایر دستگاه‌ها و مراجع ذی ربط، حداکثر تا پایان سال دوم برنامه ششم توسعه فراهم نماید.

ج) اعتبار مورد نیاز برای اجرای مفاد این برنامه از سرجمع اعتبارات برنامه‌ها و فعالیت‌های مرتبط در وزارت آموزش و پرورش تامین خواهد شد. ضمناً در موارد اصلاحی و نوآورانه، هماهنگی لازم برای پیش‌بینی منابع موردنیاز در بودجه‌های سنواتی وزارت آموزش و پرورش بعمل آید.

د) نظارت بر حسن اجرای برنامه زیر نظام و ارزشیابی آن بر عهده شورای عالی آموزش و پرورش می‌باشد.

ه) با توجه به مفاد فصل هشتم سند تحول بنیادین آموزش و پرورش، هرگونه تغییر در برنامه این زیرنظام پس از بررسی در کمیسیون ذی ربط، به تصویب شورای عالی آموزش و پرورش خواهد رسید.